REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoielă.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ¢i.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumin*e*că* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 94. Brașov, Vinerĭ 28 Aprilie (11 Maiŭ). 1900.

Situațiunea în Bucovina.

In timpul din urmă s'a petrecut în mijlocul fraților noștri din Bucovina o schimbare de atitudine față cu guvernul țerii. Clubul român dietal a tratat în decursul ultimei sesiunĭ dietale cu representantul guvernului, faimosul bar. Bourguignon, și resultatul a fost încheierea unui pact, a căruia imediată consecență a fost sistarea oposițiunei, ce au făcut'o în anii din urmă Românii guvernului bucovinean.

Tratările acestea de împăcare, carĭ au durat peste trei săptĕmânĭ și au urmat în tótă tăcerea, s'au început, se ¢ice, după o înțelegere, ce a avut'o br. Bourguignon cu ministru-președinte Koerber, care a dorit sĕ se liniștéscă spiritele pentru-ca dieta sĕ pótă desfășura activitatea ei în tótă liniștea.

Despre cuprinsul pactului n'avem încă nicĭ o scire positivă. Se asigură însĕ, că guvernul a făcut mai multe concesiunĭ Românilor bucovinenĭ cu privire la instrucțiunea națională, între carĭ sĕ fiă și crearea unui post de inspector școlar pentru tóte școlele românescĭ din Bucovina și ocuparea acestui post în înțelegere cu clubul român; apoi reorganisarea consiliului școlar al țerii, în care sĕ între mai multĭ membri românĭ ca până acum ș. a. In fine s'a convenit, ca sĕ înceteze tóte prigonirile politice pornite contra preoților, învĕțătorilor etc.

Majoritatea clubului dietal român a primit punctele de împăcare, în carĭ se mai obliga, de a curma oposițiunea, ce a făcut'o până acuma guvernului și presidentului țerii. Minoritatea, compusă din deputații Dr. I. Flondor și Dr. G. Popovicĭ, n'a aderat la acéstă împăcare, neavênd încredere în presidentul țerii, dér s'au decis a observa o atitudine espectativă, fără de a face oposițiă majorității, și așa se vorbesce acuma de abstinența acestor deputațĭ.

In strînsă legătură cu acésta abstinență stă suspendarea aparițiunei organului naționalist român „Patria“, pe care ea însăși o motivéză ¢icênd, că a vrut sĕ se feréscă chiar și de aparența, că ar sta în calea înțelegerii, și că vré sĕ stea de-ocamdată la o parte și „țără de a promova séu împedeca cursul evenimentelor“, vré sĕ aștepte resolvarea situației creată prin pact.

Motivul, pe care se baséză procederea amintiților doi deputați și în legătură cu ea sistarea apariţiunei „Patriei“, reiese și din următórea observare a acesteia: „Br. Bourguignon a căutat sĕ arunce vina pe noi, accentuând de repețite-orĭ, că pacea s'ar restabili ușor, décă nu ar sta în calea ei ¢iarul „Patria“ și cel mai intim cerc din jurul ¢iarului, în frunte cu domnii deputați Dr. I. cav. de Flondor și Dr. G. Popovicĭ“.

Din tóte declarațiunile făcute în numĕrul ultim al ¢iarului din cestiune, reiese dér, că cercul bărbaților din jurul lui a adus jertfa de a-se da de-ocamdată la o parte, ca sĕ nu împiedece eventualul efect, bun, ce l'ar puté avé pactul încheiat de majoritatea deputaților românĭ.

Tot-odată însĕ minoritatea, care representă curentul mai radical, dă a se cunósce, că după două-trei lunĭ se va limpe¢i situația și va eși la ivélă, probabil, că prevederile celor ce au încheiat pactul nu se vor împlini. Pentru casul acesta se pre¢ice érăși întrarea în activitate a numiților doi deputați și reapariţiunea „Patriei“ pentru a reîncepe cu nouĕ puterĭ lupta.

Acésta se esplică mai bine și într'un al doilea articul din numĕrul de Vinerĭ al „Patriei“, unde se ¢ice între altele: „In starea de reservă calculătóre, pe care ni-o impune situația, trebue sĕ evităm totul ce ar servi baronului Bourguignon, séu deputaților conservatorĭ drept pretext, că pactul... nu s'a putut realisa, nu a putut da resultate din pricina unor orațiunĭ ale d-lor Popovicĭ séu Flondor, din causa unor articole din „Patria“, séu a unor demonstrațiunĭ studențescĭ ș. a.“

Am schițat aicĭ tot ceea-ce scim despre reverimentul ultim în sînul fraților noștri bucovinenĭ, reservându-ne a reveni mai pe larg la cestiunea, ce-i agită astă¢i așa de mult, a tacticei politice față cu guvernul din țéră și cu guvernul central.

Din „Reichsrath“.

(Vorbirea lui Koerber. — Proiectul de lege al limbilor. — Scandal.)

Erĭ am arătat în ce chip, și sub carĭ auspicii s'a înaugurat noua sesiune a „Reichsrath“-ului. Revenind a¢ĭ asupra primei ședinței de deschidere, ținută alaltăerĭ 8 Maiŭ n., credem a fi de interes sĕ cunóscem mai de-aprópe declarațiunile ministrului-președinte *Koerber asupra situațiunei*, sĕ arătăm în liniamente generale conținutul *proiectului de lege al limbilor* și sĕ dăm o mică icónă a scenelor, ce s'au petrecut când după vorbirea ministrului-președinte s'a trecut la cetirea hârtiilor întrate la presidiu.

Ministru-președ. **Koerber**, după-ce a făcut o espunere analitică a proiectului de lege al limbilor, revenind asupra situațiunei politice ¢ise:

Starea acésta duréză deja de trei anĭ; dér îmĭ vețĭ concede sĕ fac întrebarea, décă acéstă stare póte sĕ aducă imperiului cel mai neînsemnat folos? Zadarnic caut, căcĭ orĭ-unde mĕ întorc, *pretutindenĭ vĕd greutățile de caracter tot mai îngrijitor.*

Sunt stărĭ acestea, asupra cărora pot sĕ se bucure numai inimicii statului, ér fiiĭ și amicii Austriei dimpotrivă trebue sĕ se întristeze adênc. *Un mare imperiu european stă nemișcat* într'un timp (Cehii sĕ neliniștesc și întrerup: Noue ne predicațĭ! *De ce n'ațĭ predicat Germanilor*)... când în alte state el este epoca bunăstării și a puteri. Unde va ajunge statul, care de bună voiă se eschide din progresul epocei? Décă D-Vóstrĕ rĕspundețĭ la acésta, că *datoria națională* este mai pe sus de tóte, atuncĭ eu voiŭ ¢ice: cred, că nu esistă stat, în care fiă-cărei rasse de popor sĕ-i fiă garantată în mĕsură așa de însemnată desvoltarea națională, ca în Austria. (Contra¢icerĭ și rîsete la Cehii tinerĭ. Intreruperĭ în stânga: *Ve¢ĭ bine*!) Guvernul acesta nu este un guvern de partide. Guvernul acesta e condus de o singură gândire: *idea de stat austriac.* Guvernul acesta o singură țintă șĭ-a pus, ținta de a face dreptate și drept tuturor popórelor Austriei. (Strigărĭ pe băncile Cehilor: *Cu prea înalta voia germană!* — *Bielohlawek*: Jidanul Stransky rîde într'una — *Președintele*: Mĕ rog liniște.)

Lucru cu dreptate este a suspenda desvoltarea unui asemenea stat, tocmai cum se pretinde în numele acestei idei? Dér décă așĭ vorbi și despre sórtea parlamentarismului? (Cu voce înaltă): „Rĕu mi-așĭ face datoria, décă, recunoscênd pe deplin întrêga situație, nu v'așĭ face atențĭ la *acele pericole, carĭ negreșit vor trebui sĕ urmeze, décă vor mai dura aceste stărĭ.* Instituțiile parlamentare dau pentru binele public și pentru interesele culturale ale tuturor naționalităților garanții, a căror valóre apare mai bine atuncĭ, când representanții poporului nu mai pot lucra cum trebue. Parlamentul oferă fiă-cărei naționalitățĭ scut, apĕrare și dreptate. (Cehii rîd ironic și întrerup. *Brzorad* strigă: *Volniciă*!) și mai ales poporul ceh, dela înființarea constituțiunei a făcut progrese culturale, cum rar cunósce istoria. Sĕ renunțăm dér la ceea-ce în statele vecine este cel mai bun mijloc al puterii de stat, numai pentru-că n'a succes până acum a-se regula în mod mulțămitor dreptul de limbă? (Cehii întrerup din nou. *Bielohlawek*: Décă toțĭ am învĕța cehesce, tóte ar fi bune.)

Cred, că parlamentul este locul cel mai acomodat de resolvare a tuturor intereselor, și a intereselor naționale. Noi ne vom folosi tóte puterile modeste pentru a *susține viața constituțională*, și ne vom folosi de împuternicirile îndreptățite ale guvernului, cum pretinde susținerea și *conducerea statului*, fiind-că eu *consider chiar și constituția atacată infinit mai prețiósă, decât reîn-*

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Aforisme.

Ómenĭ și omenĭ.

Inteligența are sfere deosebite, începênd dela omul genial, care cuprinde cu mintea o mare parte a lumii și a vieții universale și care portă în închipuirea sa alte lumĭ mărginite, mai frumóse și mai bune decât cea reală, până la animalul nerațional, care nu trăesce decât în momentul de față, fără trecut și fără viitor.

Inteligența ómenilor de rênd se întinde peste minutul present, la unii mai mult, la alții mai puțin; însĕ este mai totdéuna absorbită de interesele și grijile vieții lor individuale. Despre aceștĭ ómenĭ — și ei sunt majoritatea — se póte dice, că ei nu trăesc decât ca sĕ aibă cu ce trăi. Scopul vieții pentru ei puțin se deosebesce de al animalelor fără rațiune. Ei trăesc mai mult cu corpul, decât cu spiritul.

Alțĭ ómenĭ, puțin la numĕr, se înalță mai presus de interesele individuale; și aceștia singur trăiesc pentru a trăi în înțelesul nobil, uman al cuvêntului. Filosofii séu artiștii în ocupațiunile și gusturile lor, după cum predomină într'inșii judecata séu imaginațiunea, pun ținta vieții mai presus de individualitatea lor, în sfera vieții popórelor și a omenirii: Ei trăiesc din viața omenirii și, în prima liniă, din a patriei lor; bucuriile, suferințele, speranțele si aspirațiunile ei sunt ale lor proprii; ei identifică esistența lor cu a națiunii și prin ea cu a omenirii, și sunt espresiunea cea mai vie și mai demnă a vieții naționale. Ei întipăresc desvoltării intelectuale și morale a timpului lor sigilul geniului lor și-i dau direcțiunĭ ale căror vaĭurĭ se întind departe în viitor. Și numele lor rĕmân neșterse în memoria posterității.

* * *

Cugetările marĭ, carĭ au o influență hotărîtóre asupra sorții națiunilor, au isvorul lor în inima omenimii, în popor; și se forméză, se desvóltă și se manifestă totdéuna în creerii omenimii, în filosofĭ și poețĭ. Când asemenea idei nu sunt născute din boldul și trebuințele firescĭ ale poporului, ele rĕmân fără influență și fără putere asupra lui. Și când lipsesc mințile luminate și profunde, în care asemenea boldurĭ și trebuințe sĕ se schimbe în idei, ele nu se nasc; ér ideile din alte timpurĭ, născute din alte trebuințe, rĕmân neînțelese séu devin prejudiții, carĭ sunt totdéuna periculóse.

* * *

Ferice de omul, care a întâlnit în viéță o inimă bună și o minte luminată. Pentru un suflet asemenea bun și luminat, ele sunt cel mai dulce asil în contra supĕrărilor și neajunsurilor, ce ni-le pot causa ómenii, și cel mai scump bun în nenorocirĭ.

Cât de pustie și cât de tristă ți-se pare viéța când, simțind trebuința unui suflet amic, care sĕ te înțelégă, cauțĭ în jur de tine și ve¢ĭ, că eștĭ singur; și te ve¢ĭ silit a trăi într'o lume nepăsătóre și rea, fără sĕ ai cui spune acésta.

Cel mai mare bine în lume este iubirea înțelésă și împărtășită. Căcĭ ¢ice poetul:

„E dulce pentru altul și 'n altul a trăi“.

Al doilea, după acésta, e sĕ poțĭ spune dorul ce ai, cum dice un alt poet:

„Un ¢eu îmĭ dete mie sĕ spui ce pătimesc“.

Și al treilea e putința de a cunósce și a spune adevĕrul.

Fără aceste trei bunurĭ: iubirea, arta și sciința, viéța ar fi nedemnă de trăit.

Cum trebue înțelésă viéța.

Problema vieții este asemenea sfinxului din legenda lui Dedip. Priveliștea, frumósă și de multe-orĭ urîtă și respingĕtóre, sublimă și plină de umilință, plăcută și durerósă, dulce și înfiorătóre, ne amenință și ne umple de grózĕ, pentru-că nu o înțelegem. Ințelegerea ei ne liberéză de frica nimicirii, cu care ne amenință.

* * *

Este o frumósă regiune, care pare

tórcerea la o formă legală, care eschide popórele dela conlucrare şi le împrăscie puterile. Stă în dreptul camerei de-a întreba pe guvern, că ce intenţionéză a întreprinde. *Guvernul n'a dat şi nu va da ansă la suspendarea lucrării parlamentare*; el speră încă, că pe lângă tóte piedecile, îi va succede a-se apuca de lucrarea, ce i-se cere. Unde este vorba de dreptul neatacabil al statului. de desvoltarea puterilor sale şi de *posiţia sa de mare putere*, acolo guvernul trebue sĕ fiă implacabil şi orĭ-ce s'ar întêmpla, *în cestiunile aceste guvernul nu va şovăi.* La pregătirea proiectului de lege al limbilor, guvernul a mers, în cadrul acestui program, până la estremul posibilităţii, numai pentru-ca sĕ se apropie de ţînta mare a păcii. (Intreruperĭ sgomotóse la Cehĭ).

Dér scim, domnilor, că n'am ajuns totuşĭ aprópe de împlinirea datorinţelor fiăcărei partide. Este însĕ acésta causă suficientă pentru periclitarea parlamentarismului? Cred, că în sufletul meu trebue sĕ dic *nu*, şi de aceea mĕ întorc cătră toţĭ din acéstă cameră, carĭ nu sunt nemijlocit interesaţĭ în *cérta de limbă* din Boemia şi Moravia, séu carĭ şĭ-au păstrat nepreocuparea într'atâta, ca sĕ aprecieze ideia de stat. Pe aceia îi rog, *sĕ păşéscă cu tóte mijlócele între litiganţĭ, pentru înlăturarea conflictului...*

*

Proiectul de lege al limbilor presentat de guvern se referă la Boemia şi Moravia şi la împărţirea după districte de limbă a Boemiei. In sensul articolilor proiectului în Boemia sunt a-se crea *trei teritorii de limbă*: unul *curat ceh*, unul *curat german* şi al treilea *mixt germano ceh.* Teritoriul *mixt* îl compun 20% din poporaţiunea mixtă. In teritoriile cu o singură limbă procedura verbală se face în limba oficiósă, hărtiile-acte pot sĕ fiă însĕ şi în altă limbă. In casul acesta ele se resolvă în limba, în care sunt scrise. Limba de serviciu militară rĕmâne cea *germană* şi în limba acésta sunt obligate autorităţile a coresponda cu autorităţile afară din Boemia.

Tribunalul superior provincial din Praga se împarte în două secţiunĭ, cehă şi germană, cu câte doi vice-preşedinţĭ.

Un alt proiect de lege, presentat tot în şedinţa de alaltăerĭ, împarte regatul boem în *10 districte*, dintre carĭ 3 sunt curat germane, 2 mixte şi 5 curat cehice.

*

După vorbirea ministrului-preşedinte Koerber, a urmat cetirea hârtiilor întrate la presidiu. Aicĭ au început *Cehii obstrucţiunea* şi au propus la fiă-care petiţiă cetită votare nominală. S'au dat cu totul, după cum am arătat şi erĭ, *2758 de petiţiunĭ*, la carĭ s'au înscris pentru a vorbi 48 de deputaţĭ cehĭ.

La cetirea uneia din petiţiunĭ a luat cuvêntul *Pacak* (Ceh). El dise, că după declaraţiile guvernului, dispositiunile proiectului de lege al limbilor nu sunt acomodate a linişti pe Cehĭ, fiind-că aceştia nu vĕd în ele garantarea egalei îndreptăţirĭ. Cehii vor face ceea-ce au făcut mai înainte Germanii: vor elupta cu aceleaşĭ arme dreptul lor de limbă, de care au fost despoiaţĭ; făcênd acésta, ei luptă pentru *dreptul* şi *libertatea* lor. Propune două votărĭ nominale cu privire la tipărirea petiţiilor.

Urméză votările. La a doua votare se produc scene sgomotóse pe galeriă, de unde au început sĕ strige asupra Cehilor: „Pfui! Fiă-vĕ ruşine! Amăgitorĭ, înşelătorĭ de popor". Ansă la scandalul acesta a dat împrejurarea, că venise la cameră o deputaţiune a industriaşilor germanĭ din provinciă, ca sĕ céră modificarea §§-ilor 59 şi 60 a novelei, ce se afla la ordinea dilei în cameră. Cine-va a strigat: „jos cu paragrafii 59 şi 60", şi strigătul acesta a fost semnalul erumperei scandalului.

Intr'aceea mulţĭ începură sĕ fluere şi s'a produs un sgomot aşa de infernal, încât preşedintele fù silit a da ordin sĕ se evacueze galeria. Mulţĭ de pe galeriă s'au opus, aşa că a trebuit sĕ fiă daţĭ jos cu forţa brachială.

Abia s'a evacuat galeria acésta, când pe a doua galeriă se produse sgomot. Turburătorii au fost măturaţĭ şi de aicĭ. Acum scenele turbulente se continuară jos în sală. Deputaţii Bielohlawek, Wohlmayer şi Gregorig insultau pe Cehĭ. Sburau prin sală cuvinte ca: „lump", „mişei", „spânduraţĭ pe Jidovĭ". — *Wolff* încă îşĭ face mendrele strigând cât îl ia gura cătră Cehĭ, că sunt „comedianţĭ" etc.

In fine *preşedintelui* urîndu-i-se de scandalul acesta, a ridicat şedinţa la 5 óre d. a. A doua şedinţă s'a ţinut erĭ.

Congresele dela Paris şi Românii.

Am amintit erĭ despre congresul internaţional al studenţilor dela Paris; astădĭ vedem publicat în „Apĕrarea Naţională" un articul semnat de d-l V. A. *Urechiă*, în care se vorbesce despre viitórea representare a României la congresele dela Paris.

După-ce arată, că e vorba de a se trimite un delegat al guvernului român la *congresul de scrimă* dela Paris, d-l Urechiă dice:

Atuncĭ, când nu găsim cu cale sĕ fiă represintată ţéra la congrese importante, ca cel de etnografiă, ca cele literare şi istorice, orĭ măcar ca cel al *Uniunei interparlamentare*, de scrimă ne arde nouĕ?

Nu aşa lucréză vecinii noştri ungurĭ. Deja numele Ungariei s'a alipit de reuniunea consiliului uniunei interparlamentare ţinută la Paris, la Bruxelles cu scop de a pregăti programa de lucrărĭ a conferinţei a X-a interparlamentare. La acéstă întrunire n'a putut merge nicĭ unul din grupul român, orĭ din biuroul acestui grup. Guvernanţii dela Budapesta n'au lipsit însĕ a da mijlóce cu carĭ sĕ fiă representată Ungaria şi la acéstă întrunire pregătitóre, temêndu-se, ca nu cumva sĕ facă Românii a se înscrie în ordinea de di de lucrărĭ a conferinţei a X-a vre-o cestiune *supĕrăciósă* vederilor unguresci.

Décă representanţii ungurĭ din consiliul Uniunei n'au avut de a lupta, ei însĕ au întrodus în ordinea de di a viitórei conferinţe, ce se va ţine la Paris în 31 Iulie 1900, în sala Senatului dela Luxemburg, un punct, care, avênd aerul de a face servicii Uniunei interparlamentare, este un abil mijloc de a *robi* pressa europénă, de a o subordina la impulsiunile, la voinţa celor din Budapesta.

Ordinea de di, *„sur l'iniative du group Honcrois"* va propune la desbaterile conferinţei interparlamentare dela 31 Iulie *„Organisarea Uniunei pressei pentru pace şi arbitragiu"*. Acésta, pentru cei carĭ sciu ce vor Maghiarii, însemnéză a *câştiga* pentru ei pressa europénă şi a o face sĕ nu mai dică nimic despre modul cum sunt tratate naţionalităţile în Ungaria, *„în înţelesul păcii"*, a „păcii", aşa cum o înţeleg Maghiarii.

Ce ne pasă nouĕ, că Ungurii vor străluci la *Uniunea interparlamentară*, orĭ că la congresul etnografic şi la cel istoric ne vor da desghinurĭ? N'avem noi cine sĕ ilustreze némul românesc în asalturile universale de scrimă?

Ţineţi-vĕ bine, fraţilor Ungurĭ, că vĕ tăiem, vĕ facem harcea-parcea, când veţĭ lăfări contra originilor nóstre la congresul etnografic, orĭ când veţĭ proba, la cel istoric, că nu Ştefan cel Mare a salvat Europa de potopul musulman în secolul al XV-lea, ci cavalerescul şi vitezul popor al lui Arpad!!

Cine ne mai póte scăpa de ruşine şi de perderea, în congresul dela Paris, a întreg terenului câştigat de trecuta generaţiune, în opiniunea publică europénă, în pressă, în lumea învĕţată, nu este *Academia*, care s'a declarat incapabilă de a apĕra interesele naţionale în asemenea congrese; nu este nicĭ Liga, care n'a găsit cu cale în anul trecut sĕ aibă un representant la congresul orientaliştilor din Roma şi nicĭ a emoţionat'o sublima serbare româno-latină dela Forul lui Traian..

Cine déră ne póte salva de data asta la Paris?

In fine d-l Urechiă rógă pe d-l ministru Istrate sĕ trimită la Paris pe un B. P. Haşdĕu, un Gr. Tocilescu, un Xenopol,.. carĭ sĕ pótă representa cu demnitate ţéra, lucrând în apĕrarea românismului.

Sinodul eparchial aradan.

Scrisórea lui Lauran.

Un moment fórte caracteristic a obvenit în şedinţa a şésea a Sinodului din Arad, despre care ni-se raporteză ulterior următórele:

Fiind la ordinea dilei desbaterea asupra raportului *senatului şcolar*, s'a cetit o scrisóre a canonicului Dr. Augustin *Lauran* dela Oradea-mare, care conţinea rĕspunsul la o scrisóre a Consistorului gr. or. aradan, prin care acesta făcuse Consistorului român gr. cat. dela Oradea-mare propunerea, ca în acele *comune mixte*, locuite de greco-catolicĭ şi greco-orientalĭ, unde nu pot susţiné ambele confesiunĭ câte-o şcólă separat, sĕ se învoéscă a susţiné *o singură şcólă*, contribuind în comun confesiunile la susţinerea ei după numĕrul credincioşilor lor.

La acéstă propunere salutară, canonicul Dr. Lauran nu s'a mărginit numai a rĕspunde, că nu póte primi propunerea consistoriului din Arad, dér într'un mod cu totul straniu şi nepotrivit, décă nu chiar ofensător, mai dă acestuia şi o lecţiă, vedĭ Dómne, căutând sĕ convingă pe Românii greco-orientalĭ, că ei sunt „schismaticĭ", căcĭ „s'au rupt de biserica romană" şi că, décă le place a-se lăuda cu numele de Românĭ, atuncĭ sĕ se întórcă la biserica romană, „singura mântuitóre". Până nu se va face acésta, d-l Lauran nu va puté primi propunerĭ de felul celei făcute de Consistorul aradan.

Mai bine ar fi făcut d-l Lauran, décă ar fi tăcut, cel puţin, cum a tăcut Consisrul greco-catolic dela Lugoş, căruia încă 'i-s'a adresat o asemenea propunere, dér n'a aflat cu cale nicĭ măcar sĕ rĕspundă.

SCIRILE DILEI.

— 27 Aprilie v.

Societatea „Transilvaniei", din Bucurescĭ, pentru ajutorul studenţilor şi elevilor meseriaşĭ românĭ va ţiné adunarea sa generală anuală Duminecă 30 Aprilie v. 1900, órele $2^1/_2$ p. m. în localul şcólei normale a societăţii pentru învĕţătura poporului român (Sf. Ecaterina.) La ordinea dilei este: 1) Darea de sémă a comitetului de gestiunea societăţii pe anul 1899 şi 2) Alegerea comisiunei de verificare.

Óspeţĭ princiarĭ în Chişineu. Din *Arad* se scrie, că Dumineca trecută a fost ultima di de vênătóre în regiunea Chişineului, la care au participat archiducele *Iosif August* şi principele *Filip* de Orlean. In biserica din Chişineu au fost la serviciul divin şi amintiţii óspeţĭ princiarĭ.

Scandal la universitatea din Viena. Alaltăerĭ s'a întêmplat la universitatea din Viena un urît scandal. Membrii celor două reuniunĭ nouĕ catolice au întrat în aulă cu embleme, ceea-ce a provocat pe studenţii germanĭ-naţionalĭ. Iute şi de grabă s'a iscat o straşnică păruială între studenţĭ, încât sgomotul se audia până la Ringstrasse. Incăerarea şi hărţuelile au durat $^3/_4$ óră, sfîrşindu-se cu scóterea studenţilor catolicĭ din universitate.

Recunoscinţă. O delegaţiune de cincĭ studenţĭ ai facultăţii de drept dela universitatea din Bucurescĭ au presentat Duminecă d-lui decan George *Danielopolu* în numele studenţilor în drept o medaliă comemorativă bătută în bronz, ca omagiu de admiraţiune şi recunoscinţă pentru activitatea profesorală de peste 30 de anĭ a bĕtrânului jurisconsult.

Evrei Emigraţĭ. In 6 Maiu n. au plecat din Bucurescĭ 80 de Evrei, 50 bărbaţĭ şi 30 femei. Unii au plecat spre Londra; alţii spre America. Mâne vor mai pleca 50 de familiĭ evreescĭ.

Oraşul Tarnopol din Galiţia e în flacărĭ. Şése strade sunt învĕluite de foc. Spaima poporului e indiscriptibilă. Toţĭ pompierii oraşelor din apropiere au fost chemaţĭ sĕ localiseze incendiul.

Erupţiunea Vesuvului. Din *Neapole* se vestesce, că erupţiunea Vesuvului începe sĕ devină primejdiósă. Massa de lavă curge într'una acoperind muntele. Din *Porticĭ* se anunţă, că poporaţiunea din împrejurime e plină de grózā. Rapórtele observatoriului sunt, ce-i drept, liniştitóre, dér totuşĭ poporaţiunea a părăsit peste nópte oraşele din apropiere şi s'a refugiat în liber. Erupţiunea e constantă. Până acum nu s'a deschis vre-un crater nou.

La mănăstirea Agapia din P.-Neamţ, a încetat dilele trecute din viaţă schimonachia Polixenia Gălăţeanca, în vérstă de 108 anĭ. Decedata era de aprópe 30 anĭ în mănăstire şi aprópe tot pe atâta timp schivnică, nutrindu-se numai cu verdeţurĭ şi cartofĭ fierţĭ. Mai curios pentru traiul ei, absolut vegeterian, este faptul, că şi-a conservat până în ultimile momente tóte facultăţile spiritului. A avut 16 copii, din carĭ mai trăesc adĭ două fiice: d-na Ecaterina Diamandi, născută Mamucoglu, rentieră, domiciliată în Galaţĭ, în vêrstă de aprópe 80 anĭ, şi S. S. Arhondara mănăstirei Agapia, Agripina, care este în vêrstă de 70 anĭ.

Alimentarea cu apă a Bucurescilor. Sondagiele dela Ciurel, întreprinse de d-l inginer Radu, au dat până acum resultate fórte bune. In acea localitate, după constatările făcute, esistă un bogat strat de apă, strat, care póte sĕ producă cel puţin 10.000 m. c. pe di. De-asemenea se urméză cu activitate lucrările pentru aducerea apei dela Bragadiru. Pe la începutul lui Septemvre, capitala va fi alimentată cu apă din nouele surse. Acum se lucréză la Grozăvescĭ, pentru instalarea usinei electrice.

Brasilia şĭ-a serbat dilele acestea jubileul de 500 anĭ dela descoperirea sa. Din

---

une-orĭ un palat feeric maiestos, alte-orĭ o prăpastiă înfiorătóre. Desfătătórele ei frumuseţe au făcut pe unii s'o numéscă un paradis, pericolele şi nesiguranţa ei au făcut pe alţii s'o numéscă un infern, „o vale a plângerii". In acéstă regiune curge un fluviu uriaş, fluviu de foc, care la isvorul sĕu este turbure şi prăpăstios; dér cu cât se depărtéză mai mult de obîrşia sa, cu atât cresce şi devine mai limpede, mai liniştit şi mai maiestos.

Aşa se pare acest fluviu privit de departe. Când ne apropiem însĕ, observăm că tótă apa lui se desface în picăturĭ, ce se vĕd a fi însufleţite, unele mai marĭ, altele mai micĭ, unele limpedite şi luminóse, altele turburĭ şi întunecate. Mişcarea şi direcţiunea celor d'intâiu arată, că ele au consciinţă de identitatea lor cu celelalte picăturĭ şi cu întreg fluviul; ér cele întunecate se cred cu totul deosebit atât de fluviul, care li-a dat nascere, cât şi de celelalte picăturĭ, şi tótă tendenţa lor este de a-şĭ asigura şi ferici efemera lor esistenţă, în orĭ-ce mod. Ignoranţa şi lăcomia lor le pune în continue conflicte cu cele din jurul lor şi acéstă luptă le întunecă şi le turbură şi mai mult. Ér recăderea lor în fluviu li-se pare o nimicire totală a fiinţei lor, care le umple de grózā.

Din contră, picăturile albe şi luminóse se înalţă tot mai sus, devin tot mai expansive, şi când s'au curăţit de tot noroiul din albia fluviului, se prefac în aburĭ luminoşĭ, carĭ condensaţĭ, adeseorĭ devin norĭ încărcaţĭ de darurĭ cerescĭ, care se desfac în ploi binecuvêntate, şi astfel rodesc şi înfrumseţéză malurile fluviului, şi în acelaş timp curăţă şi limpedesce tot mai mult însuşĭ fluviul.

Acest fluviu este viaţa omenéscă de pe planeta nóstră. Picurii turburĭ, carĭ sunt cei mai numĕroşĭ, sunt ómenĭ egoiştĭ sĕu rĕi; ér picurii luminoşĭ, mai puţinĭ, însĕ al căror numĕr cresce cu cât fluviul înaintéză în calea sa şi se limpedesce, sunt ómenii, carĭ prin faptele şi operele lor măresc contingentul binelui tuturor, ómenii carĭ înţeleg şi împlinesc legea morală, menită a pune viaţa fiă-căruia în armoniă cu viaţa universală şi a o face fericită, pe cât, aci şi acum e posibil.*)

M. Strajan.

*) Din Albumul jubilar ded. lui T. *Maiorescu*,

acest prilej împĕratul *Wilhelm*, căruia nimic nu-i scapă din vedere, a trimis presidentului republicei brasiliene următórea telegramă de felicitare:

„La aniversarea de 500 anĭ dela descoperirea Brasiliei, primesce Escelenţa Ta espresiunea sincerei mele simpatii şi doresc, ca naţiunea de sub guvernarea Escelenţei Tale, care întreţine cu noi bună prietenia, sĕ fiă fericită“.

Presidentul Brasiliei a rĕspuns împĕratului prin umrătórea telegramă:

„Rog pe M. Vóstră sĕ priméscă cea mai profund simţita mea mulţumită pentru preagraţ:ósa espresiune de simpatiă, pe care v'aţĭ îndurat a ni-o esprima cu prilejul jubileului de 500 anĭ dela descoperirea Brasiliei. Cu plăcere mĕ folosesc de ocasiune spre a-mĭ esprima cele mai sincere dorinţe ale guvernului confederativ pentru fericirea personală a M. Vóstre şi pentru înflorirea imperiului german“.

Asasinatul din Brăila. Erăşĭ s'a petrecut o crimă sĕvêrşită de-un Bulgar pe pămêntul României, care, după tóte semnele, este şi o crimă politică, asemenea celeia sĕvêrşite în strada Ceauş-Radu din Bucurescĭ. Etă ce se telegrafézĕ din Brăila diarului „Timpul“ despre acéstă crimă:

Crima s'a sĕvêrşit Marţĭ nóptea în strada Goleştĭ din Brăila. Bulgarul Gh. Nedelcoff a înfipt pumnalul în pieptul lui Stelian Ştefanovicĭ, în urma unei discuţiunĭ aprinse, ce au avut asupra cestiunei macedonene. Rana lui Ştefanovicĭ este mortală. Asasinul Gh. Nedelcoff este un tînĕr bulgar în vêrstă de 25 de anĭ. El a sosit la Brăila la 26 Martie, venind direct din Petersburg, prin punctul Unghenĭ. El nu cunoscea pe Ştefanovicĭ, mare negustor din Brăila, decât numai din diare. Personal i-a făcut cunoscinţa numai în séra crimei, în cârciuma Dan.

Stelian Ştefanovicĭ era însoţit de d-l Protopopescu, advocat din acel oraş, ér Nedelcoff de Gh. Velicoff, fost deputat şi prefect în Bulgaria şi d-l Tucĭeff, director al şcólelor bulgare din Brăila. Asasinul Nedelcoff se dădea prin Brăila drept student. Discuţia între victimă şi asasin a început în cârciuma lui Dan din strada Goleştĭ, asupra cestiunei macedonene. Ei vorbiau în limba bulgară. Discuţia se aprindea din ce în ce, până când la un moment dat Nedelcoff scóte pumnalul şi îl înfige în pieptul lui Stelian Ştefanovicĭ.

D-l procuror Stefănescu Goangă a început ancheta. Din cercetările urmate se pare, că asasinul Nedelcoff este un trimis al comitetului macedonean cu misiunea de-a ucide pe Ştefanovicĭ. Asasinul este un aprins rusofil. Acéstă crimă a produs o viuă emoţiune în Brăila şi o mare sensaţiă în cercurile bulgare din Bucurescĭ.

Nouă expediţiă la polul nordic. Anul trecut se hotărîse într'un congres internaţional din Stockholm, sĕ se facă esploatărĭ nouĕ marine, care sĕ dea resultate folositóre mai ales pentru pescuitul pe mare. In urma acestei hotărîrĭ mai multe state, între carĭ Svedia, Norvegia, Dania şi Rusia, au decis arangiarea unei nouĕ expediţii. Spre scopul acesta s'a construit un vapor special, botezat „*Michael Sars*“ avênd o lungime de 133, lăţime de 24 şi adêncime de 12 urme. Guvernul norvegian a numit de conducĕtor al expediţiei pe cunoscutul esplorator I. *Hjort*, dela care îşĭ trage originea întreg planul. In expediţia acésta va lua parte şi *Nansen* Fridjoff. Plecarea se va face în Iunie a. c. Se vor face esplorărĭ mai întâiŭ pe ţĕrmul norvegian, de unde espediţia va merge în Islanda, apoi în Jan Mayen. Durata expediţiei va fi de 18 lunĭ. Interesant este a aminti cu ocasia acésta, că Norvegia şĭ-a căştigat până acum marĭ merite în jurul lucrărilor de esplorare modernă.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Puţine scirĭ au sosit de pe câmpul de rĕsboiŭ. Dér şi din cele ce s'au comunicat în urmă reiese, că Burii grăbesc retragerea lor din tóte părţile.

Scirile foilor englese, că *Mafekingul* ar fi fost liberat şi că o trupă de mai multe mii de Burĭ condusă de *Lemmer* ar fi fost prinsă, *nu sunt adevĕrate.*

Lord *Roberts*, care după cum se scie a ajuns la 5 Maiŭ în Smaldeel, se pregătesce a pleca de aicĭ spre nord. Forţele totale bure s'au retras la Kroonstad, dér nu e probabil, că ele vor rĕmâné aicĭ. Burii se vor retrage la graniţa Transvaalului, la rîul Vaal, pe ai cărui ţĕrmĭ se ridică munţĭ înalţĭ. Ei vréu sĕ facă din acest rîu ceea-ce au făcut din Tugela.

Numĕrul luptătorilor burĭ este de 30—35,000. Dér şi aceştia sunt împrăsciaţĭ: la Mafeking sunt 2—3000, în Natal 6—7000, în Oranje mai sunt vre-o 4000, aşa că armata bură, cu care se pregătesc a da piept cei 50,000 de ómenĭ ai lui Roberts, abia constă din vre-o 15 mii ómenĭ. Impejurarea acésta îi indispune pe Burĭ, dér totuşĭ ei sunt decişĭ a resista până la fine.

*

Deschiderea „Volksraad“-uluĭ.

In *Pretoria* s'a deschis la 8 Maiŭ n. *Volksraad*-ul, presenţĭ fiind mai mult de 50 de membri. Scaunele generalilor decedaţĭ *Joubert* şi *De Koch* erau împodobite cu laurĭ. Un preot a rostit o rugăciune, în care a amintit despre Joubert. Mulţĭ aveau ochii plinĭ de lacrimĭ.

După amiadĭ s'a deschis noua sesiune prin preşedintele *Krüger*. Au fost de faţă şi consulii şi ataşaţii strĕinĭ, între carĭ colonelul rus *Gurko*. In mesagiul de deschidere preşedintele *Krüger* a vorbit cu mare recunoscinţă despre Joubert, preamărindu-i virtuţile militare şi atitudinea lui bărbătéscă. A vorbit cu laudă despre lealitatea Statului Liber, care a dat esemplu de solidaritate republicei surorĭ şi a esercitat o mare influenţă morală asupra acelora, carĭ au urmărit cu atenţiune încordările micului stat, făcute pentru apĕrarea independenţei.

Raporturile faţă cu statele esterne sunt bune, afară de Anglia. Transvaalul doresce pacea şi face tot posibilul şi acum, ca *pacea sĕ fiă restabilită.* Amintesce misiunea transvaaliană trimisă în Europa; se provócă la declaraţiile ataşaţilor militarĭ ai puterilor, ca la o dovadă de interesul, cu care ei urmăresc modul de luptă al republicelor, şi îşĭ esprimă bucuria, că simpatiile lumei întregĭ sunt pentru Burĭ.

Cu bucuriă constată mai departe Krüger, că situaţia financiară a Transvaalului este atât de favorabilă, încât *ţéra e capabilă a suporta şi mai departe rĕsboiul, ce 'i-s'a impus.* Starea minelor e înfloritóre şi Transvaalul a sărit în ajutorul statului Oranje prin împrumut.

După-ce a mai împărtăşit, că sesiunea Volksraad-ului va fi de durată scurtă, preşedintele a implorat binecuvêntarea ceréscă pentru Burĭ.

Avis.

Imĭ iau voia a atrage din nou atenţiunea stimaţilor domnĭ, carĭ au primit **liste de colectă pentru masa studenţilor din Braşov**, ca sĕ binevoéscă a-mĭ *reînapoia listele* de colectă, *orĭ-care ar fi resultatul colectei.*

Fixez ca termin **ultim** spre acest scop diua de **20 Maiŭ** v. a. c., până la care termin rog a mi-se remite listele cu resultatul colectei cu atât mai mult, cu cât în **Darea de samă II**, ce se va pune atuncĭ sub presă — în cas de întârdiare — nu se vor mai puté publica.

Braşov, în 27 Aprilie v. 1900.

Virgil Oniţiu,
dir. gimn.

Dare de sémă.

Cluşiu, 3 Maiŭ n. 1900.

Ca adaus la darea de sémă şi mulţămita publică dela serata literară împreunată cu dans, arangiată de tinerimea universitară română din Cluşiŭ în 27 Faur n. c., venim a publica încă următórele contribuirĭ:

Din Sibiiu: I. P. S. Sa Ioan Meţianu archi-episcop şi metropolit 20 cor. D-nii: Dr. Cristea, Dr. Russu, Dr. Vecerdea, P. Cosma câte 5 cor. A. Boiu, L. Balint, A. Cristea, Dr. David câte 2 cor. Institutul „Albina“ 40 cor.

Mai departe d-nii: Samuil Vladone, Ioan Baciu, Vasilie Vutca, Iuliu Popovicĭ, Nic. Nestor şi M. Bontescu din Haţeg câte 2 cor; Gavril Cherebeţiu (Someş-Odorheiŭ) 5 cor. D-na Roman şi Dr. Şenchea câte 5 coróne.

Suma 115 cor., care adăugându-se la 253 cor. 26 fil., reese un venit curat de 368 cor. 26 banĭ.

Priméscă generoşii contribuitorĭ şi contribuitóre cele mai călduróse mulţămite pentru spriginul şi interesul manifestat. Tot-odată priméscă sincere mulţămite stim. d-re: Agnetta Cristea şi Minerva Cosma (Sibiiu), Veturia Bontescu (Haţeg), Iuliana şi Eugenia Cherebeţiu (S.-Odorheiŭ) şi stim. d-nă Luisa Dr. Şenchea (Făgăraş), carĭ prin zelul şi ostenéla de a vinde bilete de intrare au binevoit a contribui la bunul succes material.

Pentru tinerime:

Valer Ostatea, controlor. — *Iulian Pop,* cassar.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 9 Maiŭ. Comisiunea camerei pentru afacerile de incompatibilitate a adus decisiune favorabilă în afacerea Ugron. Ea a anunţat, că faţă cu Ugron nu esistă cas de incompatibilitate.

Viena, 9 Maiu. Şedinţa de adĭ a „Reichsrath“-ului a decurs liniştit. Ea a fost ocupată de oratorii cehĭ, carĭ au protestat contra ofenselor de erĭ, şi s'au făcut câte-va votărĭ nominale. — Partidele din drépta vor sĕ propună o înţelegere cu Cehii pentru încetarea obstrucţiunei, ceea-ce décă nu va succede se va presenta camerei o moţiune pentru modificarea regulamentului. In cercurile Cehilor încă s'a ivit ideia unei propunerĭ mijlocitóre, întru cât Cehii s'ar obliga de a înceta cu obstrucţiunea, décă Germanii se légă în schimb, că în timp de trei sĕptĕmânĭ vor desbate cu ei asupra modificărei proiectului de lege al limbilor. — *Koerber* a fost adĭ în audienţă la Majestatea Sa, raportând amĕnunţit asupra situaţiunei parlamentare.

Colonia, 9 Maiŭ. Corespondentul din Bruxella al fóiei „Rheinisch-Westfalische Zeitung“ anunţă, că sunt prospecte basate, că Statele Unite vor interveni în rĕsboiul sud-african. Pe după culise Francia încă sprijinesce intervenţia. Guvernul american a pipăit deja pulsul la Londra, de unde nu 'i-s'a dat un refus.

Londra, 9 Maiŭ. Burii sunt în retragere pe tótă linia. Generalul Botha îşĭ retrage şi flancul stâng.

Lord *Roberts* telegrafeză din Smaldeel, că cavaleria generalului *Hutton* a făcut o recunóscere până la rîul *Zand*, unde a descoperit un numĕr mare de Burĭ.

Viena, 9 Maiu. Bătaia de erĭ dela universitate s'a reînoit şi adĭ. Bătaia a fost atât de seriósă, încât servitorii universităţii n'au putut sĕ despartă pe bătăuşĭ. Şi de rêndul acesta studenţii germanĭ-naţionalĭ au dat afară la stradă pe studenţii creştinĭ socialĭ. Poliţia a încunjurat universitatea şi a ocupat întrările. Studenţii au atacat poliţia. Scandalul abia a putut sĕ fiă potolit.

DIVERSE.

Preţul rĕsboiului. — Englitera este bogată, se scie, dér rĕsboiul sud-african îi va aduce o pagubă, pe care o va simţi puternic. După cât se spune de competenţĭ se prevede, că rĕsboiul va dura până în Martie anul viitor şi că până atuncĭ va fi costat *2.850.000.000* de francĭ. Relativ la acest lucru, se scrie din Londra: Un filantrop a calculat, că acéstă sumă ar fi fost de ajuns pentru a face asile pentru toţĭ bĕtrânii din regat, pentru instrucţia necesară tuturor copiilor, pentru a asigura pe toţĭ sĕracii, a înzestra tóte spitalele, a întreţine o mulţime de stabilimente pentru convalescenţĭ şi pentru a avé în cassă un mare numĕr de milióne, carĭ s'ar fi putut întrebuinţa pentru lucrurĭ nu mai puţin folositóre şi caritabile.

Palatul regelui Minos. Din punct de vedere scienţific, este fórte preţiósă descoperirea, ce a făcut'o o expediţiă lângă *Cuenos*, pe insula Creta. Expediţia acésta a făcut săpăturĭ lângă Cuenos şi a dat peste ruinele unui palat, care s'a edificat înainte de epoca Mijkenă şi care probabil ar fi fost proprietatea regelui Minos, vestit pentru labirintul din Creta şi minotaurul grecesc. Descoperirea e cu atât mai importantă, că s'au aflat table de piatră şi cărămidĭ, carĭ dovedesc, că deja înainte de Homer a esistat un *abcedar*. De aicĭ se deduce, că cultura grécă, ce se lăţise mai târdiu în Grecia întrégă, n'a fost importată din strĕinătate, ci s'a născut pe insulă în timpurile preistorice.

Pentru văcsuit ghetele. Cel mai nou automat este aparatul pentru curăţitul şi văcsuitul ghetelor. Are aprópe forma şi mărimea unuia din cunoscutele cântare automatice. Plat-forma are trei despărţiturĭ unde bagĭ succesiv piciorul, după ce ai aruncat o monedă de 10 centime. Prima pentru curăţitul noroiului — secunda pentru pentru vacs şi cea din urmă pentru lustru. Intr'un minut şi jumĕtate câte 1/2 minut de despărţitură — operaţia e terminată. Un cadran aşedat în faţă indică mersul ei. Aparatul este pus în mişcare printr'un motor electric de slabă putere, 18 kilogramome pe secundă.

Literatură.

Noua Revistă Română pentru politică, literatură, sciinţă şi artă, ce apare în Bucurescĭ (Pasagiul Român 20) şi costă pe an 24 lei, pe 3 lunĭ 6 lei, conţine în Nr. 8 dela 15 Aprilie: C. Rădulescu-Motru: Menirea partidului conservator; N. Iorga: Cei dintâi anĭ din domnia lui Vasilie Lupu; S. Sanielevicĭ: „Inviere“ roman de Tolstoi. Ioan Petrovicĭ: „O sărutare“ (poemă dramatică.) Sextil Puşcariu: Diminuţia în limba românéscă. Emil Staicu: Ultimele perfecţionărĭ în arta navigaţiunei. Sergiu Cujbă: Morala omului politic; Dem. Măciuceanu şi T. Dragu: Poveste?... Dem. I. Dobrescu: Originea sĕlbatică a nunţilor ţĕrănescĭ. D. S. Vasiliu Bacău: Istoria Românilor întocmită după un plan cu totul nou; Notiţe bibliografice. Scrisorĭ de peste munţĭ de I. Iosif Sceopul. Mişcarea culturală din districtul Gorj de sub Parâng. Incurajarea industriei ungare; Societatea studenţimei române din München „Patria“, de Remus P. Ilescu Negruni; Din Mehedinţĭ; Inaugurarea esposiţiei din Paris. Paştile (poesie) de Dumitru Ţimiraş. Din vremurĭ de Dem. Gh. Simionescu; Prinsóre (poesiă) de Eug. Ştefănescu; In somn (poesiă) de Ioan Scurtu; Censura la Paris; Intermezzo (poesiă) de Alex. Zamfirescu; Stanislav copilu (cântec bĕtrânesc) de St. St. Tuţescu.

*

Dietetica poporală, cunoscuta şi mult folositórea scriere poporală a d-lui medic *Simeon Stoica*, cu privire la modul de viéţă a ţĕranului român, se vinde cu *preţul* scădut dela 1 60 banĭ la *1 coronă* plus porto. De vêndare la Tipogr. A. Mureşianu librăria Ciurcu, Gabonyi şi Zeidner în Braşov.

*

A apărut: „***Extras din tarifele de postă şi telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900***“. Fiind tarifele anteriore în multe privinţe esenţial schimbate în urma întroducerii valutei de corone, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birourĭ şi privaţĭ. Se póte procura dela librăria archidiecesană în Sibiiu, cu preţul de 20 fil.

*

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţin ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe, care te fac sĕ-ţĭ mai uiţĭ de necasurile lumei şi sĕ isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţĭ:

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popca*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: „***Caractere morale***, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra ei atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“, la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

*

O carte de legĭ. „Amicul Poporului“ îndreptar în cause administrative şi judecătorescĭ *pentru poporul român*“ de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecĭca maghiară. Cartea e întocmită la înţelesul ţĕranilor, aşa că din ea orĭ-ce plugar, orĭ-ce măestru, orĭ-ce om, care scie ceti, póte sĕ înţelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă şi ce nu; cum are sĕ-şĭ câştige anumite drepturĭ, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orĭ cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

*

Pentru comercianţĭ funcţionarĭ şi toţĭ ómenii de afacerĭ, precum şi studenţĭ putem recomanda următórele cărţĭ:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la şcóla română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ şi e menită a face marĭ servicii tuturor, carĭ au afacerĭ cu cambii poliţe). Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

Idei fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broşură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua şi o *nouă teoriă sociologică*, care conţine lucrurĭ de interes scientific deosebit mai ales pentru specialiştĭ. A cunósce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoélă de mare interes pentru orĭ care cetitor inteligent. Preţul e 65 cr.

„Curs complet de corespondenţa comercială“, de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi spediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede şi cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comercială superióră din loc. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe dile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit, aşa ca sĕ fie înţelese de orĭ şi cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la băncĭ şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi auxiliare după metodul usitat la noi, precum şi după metodul numit frances, întocmai aşa, după cum se întrebuinţéză în practică, arătându-se încheerile lunare şi încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărţélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambii şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ şi apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ duréză trei şi şése lunĭ, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar şi la urmă arătându-se trecerile, aşa după cum se întêmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Preţul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vêndare în Braşov: la Tipografia „A. Mureşianu“ şi la Librăria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Librăria archidiecesană. — Atragem atenţiunea publicului nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum şi a membrilor din direcţiunile băncilor nóstre şi a funcţionarilor acestora, asupra acestei lucrărĭ de neapĕrată trebuinţă.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%.	116.95
Renta de coróne ung. 4%. . . .	92.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% .	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	92.50
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	92.50
Impr. ung. cu premii	163.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	139.—
Renta de argint austr.	98.80
Renta de hârtie austr.	98.35
Renta de aur austr.	117.—
Losurĭ din 1860.	135.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	17.76
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	734.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	727.50
Napoleondorĭ	19.26
Mărcĭ imperiale	118.30
London vista.	242.75
Paris vista.	96.35
Rente de coróne austr. 4% . . .	98.—
Note italiene	90.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Maiu 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.04	Vênd. 19.08
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd. 18.84
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.20	Vênd. 19.28
Galbenĭ	Cump. 11.20	Vênd. 11.30
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.73	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	Cump. 100.—	Vênd. 101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Sosirea şi plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9 27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭ, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (dela Sf. George, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
IV. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept în tóte sĕrbătorile).

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10 26 min. séra. (Arad.)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2 19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5 26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînnoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.